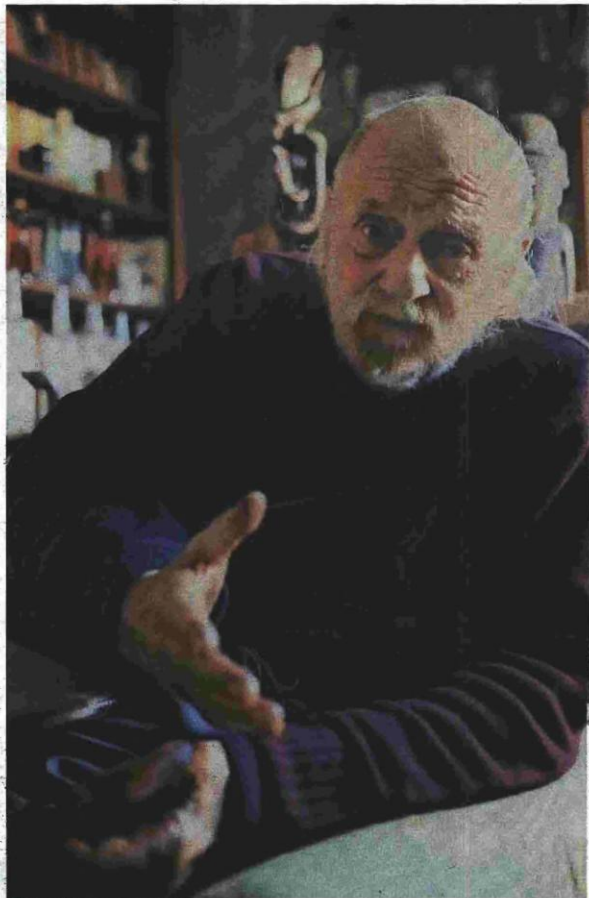


# Δεν θα αργήσει μια κοινωνική έκρηξη αν εξακολουθήσει η παράφρονη αυτή πολιτική

Ο μεγάλος μας ποιητής, που ταξίδεψε και δίδαξε την ελληνική ποίηση σε όλο τον κόσμο, μιλά για το παρελθόν, το παρόν, την κρίση, το σκοτεινό φαινόμενο της Χρυσής Αυγής, τα καινούργια βιβλία του και φυσικά για την ποίηση



ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΓΚΙΚΑ

«**Η** ΕΛΛΑΔΑ είναι το σύμβολο της Ευρώπης, η γέννησή της. Οποιοσδήποτε Ευρωπαίος τη σβήνει από τον χάρτη, σβήνει αυτόματα και τον εαυτό του». Επιδείχνει ο Νάνος Βαλαωρίτης, ο διοργανωτής του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, ο «Αιτωανός Γαλιανεύτης», ο Έλληνας ποιητής που ταξίδεψε και δίδαξε ποίηση και την ελληνική ποίηση σε όλο τον κόσμο, έγραψε και βραβεύτηκε, αναντιστάτως με τα πιο φοιτητικά πνεύματα της εποχής (Έλσι, Ντίλαν Τόμης, Ουίγι), φίλος του Ελίτη και του Εμπερίτου, ζώντας από τη - τώρα - αποκαλούμε μεγάλη - κρίση - της - εποχής. Δηλώνοντας, ταυτόχρονα, «καίσιμα αισιόδοξος».

Ο Νάνος Βαλαωρίτης μιλά στο «Εθνος της Κυριακής» για τα πάντα: το παρελθόν και το παρόν, την κρίση, την ποίηση, αλλά και τους άλλους, το σκοτεινό φαινόμενο της Χρυσής Αυγής, Γρατά καινούργια βιβλία του, τα δοκίμια «Η του ύψους ή του βάθους» και για το ποιητικό «Πικρό καρναβάλι» (εκδόσεις Ψυχογιός, και τα δύο).

«**Η** του ύψους ή του βάθους» σήμερα, κύριε Βαλαωρίτη; «Είναι γνωστό ότι οι Έλληνες ως λαός συνήθως αναδεικνύονται καλύτερα στις έσχατες περιστάσεις, όπως και στην αρχαιότητα: Πελοποννησιακός Πόλεμος, εναντίον των Καρχηδονίων στη Σικελία, του ύψους, του βάθους ο Πελοποννησιακός Πόλεμος, η κατάκτηση του Μεγαλέξανδρου, του ύψους, του βάθους, οι επιλόκοι εναντίον τους. Είκοσι πέντε του ύψους, οι εμπόλεμοι του βάθους». Κύριε Βαλαωρίτη, είχατε την ευλογία ή την τύχη να ζήσετε την Ελλάδα και τους Έλληνες και από μακριά και από κοντά, η εποχή μας είναι εποχή ύψους ή εποχή βάθους, κύριε Βαλαωρίτη;

Ρώτησαν κάποτε τον Ναζεντίν Χόσσεϊ για απαντήσεις στις ερωτήσεις πάνω σε άλλα ερωτήματα. «Από κοντά» ανήκω. Το βάθος και η μάστιγα αρκετά μέτρα κίμα από τους άλλους εταιρείες του Νότιου

στη Τάρταρα. Για να ξαναδιατυπώσω το ερώτημα. Πέσαμε από μόνοι μας στα βόθρα με τον υπερβολικό δανεισμό και σπατάλη επί Ανδρέα Παπανδρέου; Θα ήμασταν στην ίδια κατάσταση αν δεν είχαμε μπει στο ευρώ; Αυτοί που μας ενθάρρυναν γιατί το έκαναν κι εμείς γιατί φτιάσαμε στο σημείο να καπελώσουμε το έλλειμμα μας από 10% σε 6% με κάποιο κρυφό δάνειο; Και γιατί αυτή η προφορά;

Επειδή είχαμε φτιάσει σε μεγάλη ύψη με το κρέος μας. Έκανε οσοδήποτε ο Σημίτης ή λάθος; Αν τον καθίζαμε στο σκοτεινό πόντο θα το δικαιολογούσε; Έχω καταλήξει να συγκρίνω τον Σημίτη εν μέρει με τον Αλκιβιάδη, τον πιο διαμόνιο Αθηναίο πολιτικό και στρατηγό. Άντια με γρήγορα αλλά παρόμοιες περιστάσεις.

Ο Αλκιβιάδης, εκεί που θα νικούσε στις Συρακούσες, τον περίμενε η Σαλαμίνα τριτήρης με τους ενταταμένους κίρκους να τον φυλάττονταν για την κατηγορία της ασέβειας στους θεούς οκετικά με τους Ερμιοκρίτες.

Κατέφυγε στη Σπάρτη. Το 1920 κατέφυγαν οι Έλληνες τον Βενιζέλο με τα γνωστά αποτελέσματα, και τον Σημίτη το 2003... μόλις πήγαινε. Λένε, να σπάζει τα οικονομικά μας, και ψήφισαν υπέρ του Καραμανλή Β', και ήταν αυτός πήγε να ορθώσει ανάστημα εναντίον του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ, κάρηκε να Κάρημα του και ήρθε ο Γ. Παπανδρέου και πέσαμε στο Μνημόνιο και το ΔΝΤ. Του βάθους λοιπόν και η βάθος, μόνο μετά το 1922 και την Κετοχή με τον Εμφύλιο ήμασταν σε τέτοιο βάθος...

«**Πικρό καρναβάλι**» η ποίηση σήμερα; Γιατί «Πικρό καρναβάλι»; Τελικά, τη χώρα σε δύο στρατόπεδα, τους Βόρειους και τους Νότιους. Τους πλούσιους και τους φτωχούς.

Και στέλνει ένα διπλό πανενδι ανάμεσά τους, απάτη και εφοσίωση. Τα Ουκάρα της λιτότητας επιβάλλονται με τη χάρτινη γραμμή του χρέους και τις απειλές, όπως φάνηκε στην Κύπρο.

Όμως, στη γενικότερη Ευρώπη, όσο και διπλημένη και να είναι, ανονται ανυπατάτα τα κέλυθα της Γερμανίας για επιβολή του μοντέλου λιτότητας και εξαγωγών και υψηλών επιτοκίων, ώστε να είναι σφικτά το χρήμα τους που μόνον αυτούς ωφέλησε μέχρι τώρα μ' ένα τεράστιο πλεόνασμα.

Αλλά σαν τους ταγκοκόνδες κάθεται επάνω του, χωρίς να λογαριάζουν ότι δεν θα τα πάρουν μαζί τους και φέ-

αδύν ημετέω να 'χει αλλάξει τις ψυχές των Ελλήνων. Αν αντισταθούν θα νικήσουν τους υπεύθυνους για ότι κακό επεβόλησαν, λέει ο κ. Βαλαωρίτης.

ρονται σαν τον κακό ψυ στην παραβολή που θάβει το χρυσό του νόμισμα.

Αυτό δεν είναι το αποτέλεσμα μιας κουφοκαλίας που καταλήγει στην απίστητη ταλαιοκρατία εκπομπών Ευρωπαίων με φτώχεια, πείνα και ανεργία. Αφενός λοιπόν η ανόμοια προσομοιωμένη, των κλήρων της οικονομικής ελιτ, αφεντέρου η εγκληματική και εγωιστική μέγιστη πανικού και απίστευτης συσσώρευσης κέρδους που δεν ωφελεί ούτε τους ίδιους... Ο πιο πικρό ποτήρι μπορεί να υπέξει. Τα ποτήρια παίρνουν, εφρονεύονται και κλειστά από τις νοσοκομεία χωρίς να είναι κληρονομία απ' τον ήλιο να, αλλά ένας-συνεχής κορμός μισθού και αμφισβητούμενο Ζαλόγγου... Στην άκρη του γκρεμού. Ήταν όμως;

Είχατε πει σε παλιό μας συνέντευξη ότι η ποίηση είναι συχνά κρησνύου. Πώς βλέπει ένας ποιητής αυτό-που-μας-συμβαίνει ή αυτό-που-μας-περιμένει;

Ο Άρθουρ Ρεμπό είχε γράψει η ποίηση πρέπει να 'ναι οραματική... Ο Αντρέ Μπρετόν η ποίηση θα 'ναι αναταραχτική ή δεν θα 'ναι. Εννοούσε με τον τρόπο που σχηματίζονται τα κρύσταλλα σε πρειαστικές αναταραχές. Η ποιητική

γλώσσα από τη φύση της είναι γρηγορή, έχει χρηστικό χαρακτήρα και τροσ... αν πάψει να είναι αμφίδρομη, δεν θα 'ναι ποίηση. Βγαίνει όπως η λάβα απ' το υποσυνείδητο και σχηματίζει εκπληκτικές μορφές κανονικά περιγράψιμα, περιπλοκά, όπως τα ρόδα της ερήμου. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συνδέεται με την εποχή και το περιβάλλον η συνείδηση του ποιητή ταυτίζονται. Γι' αυτό είναι σχεδόν αδύνατο να διατυπώσει κανείς την ενδομυκή λειτουργία της με άλλα λόγια έξω από την ίδια. Είναι ένα φαινόμενο. «Ποίηση περιφρόνηση όπως λέει ο Σαίξπηρ ήταν Αγγλεια, για τους παίκτες του θιάσου.

«**Η** Ελλάδα που την έβρασαν απ' τον Χάρτη / Αν' τον γίνω χάρτη είναι σβησμένη η Ελλάδα / Κι έγινε μάτι όπως ήταν άλλος ένας καιρό / Μια ιδέα και αναλήφτηκε στον γεωμετρικό / Της Ουρανός απ' όπου δεν ξανακατέβηκε. Η ιστορία; Το παρελθόν; Τα όσα ζήσαμε;

Η Ελλάδα είναι το σύμβολο της Ευρώπης, η γέννησή της. Οποιοσδήποτε Ευρωπαίος τη σβήνει από τον χάρτη σβήνει αυτόματα και τον εαυτό του.

» **Τελικά το ευρώ, αντί να ενώσει την Ευρώπη, τη χώρισε σε δύο στρατόπεδα, τους Βόρειους και τους Νότιους. Τους πλούσιους και τους φτωχούς**



ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΩΣΟΥΜΕ

## Να μην αφήσουμε τη Γερμανία σε χλωρό κλαρί για όσα υποστήκαμε και για όσα μας οφείλει

**ΑΥΤΟ που ζούμε σήμερα, το είχατε ποτέ φανταστεί;**

Αυτό που ζούμε σήμερα είναι ένας αναμενόμενος εφιάλτης που τον υποπτεύμασταν ότι θα 'ρχόταν κάποια μέρα για άγνωστες τότε σ' εμάς ακριβείς περιστάσεις σαν ένα πρόμηνυμα καταστροφής που δεν ήταν δυνατόν να μαντέψεις το τι θα 'ταν αλλά είχαμε μια ιδέα ότι θα 'ταν οικονομικής φύσεως εφόσον περιοδικά στο σύστημα εμφανιζόταν τέτοιες θύελλες όπως έγραφε ο Μαρξ, ότι τις εμπειρέσει το καπιταλιστικό κεθεσώδης, και μάλιστα όταν μοιάζει να λειτουργεί ως ο καπιταλισμός της κατανάλωσης με ευφορία, οπότε συσσωρεύονται δάνεια με το εύκολο χρήμα απ' τις πιστωτικές κάρτες, και τις φρούσκες με τα δάνεια ακινήτων, οδηγώντας σε χρεοκοπίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, όπως μου το είχε προβλέψει ένας φίλος οικονομολόγος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ, φέρνοντας ως παράδειγμα ακριβώς αυτό το μοντέλο αλλά ξεκινώντας στην Ιαπωνία. Δεν ξέρω αν το είχε προβλέψει τόσο κοντά στη Wall Street.

**Την άνοδο της Χρυσής Αυγής πώς τη βλέπετε; Ο ναζισμός μοιάζει σαν να μην έπαψε να υφίσταται ποτέ!**

Γύρω από το μόνο που έχω να πω είναι ότι η επιλογή από ένα μέρος των ψηφοφόρων του ολοκληρωτικού δεδηλωμένου ΧΑ ρατσιστικού

νεοναζισμού με εγκληματικές μεθόδους των SS, δηλαδή ταγμάτων εφόδου, όχι μόνο δεν είναι λύση αλλά μας πηγαίνει πίσω στη φοβερή δεκαετία του '30 στη Γερμανία, όταν άκουγα τον Χίτλερ να γαβγίζει στο μικρό μου ραδιόφωνο από τα πρώτα, το 1935-39.

Από τότε, ηλικία 14 ετών, ήμουν αντιρατσίστας και εναντίον του δικού μας μεταξικού καθεστώτος που με έντυπε αναγκαστικά να παρελαύνω με στολή, καταλήνοντας μετά από σηματοδότη πόλεμο εναντίον του άλλου ιταλικού φασισμού, στην Κατοχή, οπότεν έγινε η Αθήνα Μπέλες με τους θηριόδεις Γερμανούς. Με τα μοιρασμένα πτώματα στους δρόμους από μέσα.

**Πόσο ευδιάκριτο είναι το καλό και το κακό στις μέρες μας;**

Είναι σαφέστατο αν ξέρεις να κρι-



**Είμαι απάισια αισιόδοξος.**

**Αμα βλέπεις το άδικο και αγριεύεις είσαι αισιόδοξος, δεν σκύβεις κεφάλι. Θυμηθείτε το παράδειγμα του Μακρυγιάννη...**

νεις. Η άγνοια και η έλλειψη μνήμης οδηγούν στο κακό. Αυτό ισχύει και για τη σημερινή στυγνή οικονομική δικτατορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και των εκτελεστών της εδώ σε μας, που κατάστρεψε ήδη την οικονομία μας, καλή, κακή, ανάποδη, δεν έχει σημασία. Πρόκειται για γυμνή βία.

**Κι εκείνο που οφείλουμε να κάνουμε;**

Εμείς έχουμε τα χέρια μας δεμένα απ' το ευρώ, αλλά μπορούμε να διατηρήσουμε τη διαίτητά μας και να κάνουμε πολεμική κριτική στην ευρωπαϊκή οικονομική ελίτ με επικεφαλής τη Γερμανία και να εξακολουθήσουμε να ζητάμε τις αποζημιώσεις πολέμου, την επιστροφή του αναγκαστικού δανείου κατοχής, να τους υπενθυμίζουμε, όπως κάνουν οι Εβραίοι το ολοκαύτωμά τους, το δικό μας με τις σφαγές και καταστροφές εκατοντάδων χωριών και χιλιάδων ανθρώπων, να μην τους αφήσουμε σε χλωρό κλαρί για όσα μας οφείλουν, είδατε πόσο λίγοι Γερμανοί ήρθαν φέτος στην Ελλάδα, ξέρουν πολύ καλά ότι δεν είναι ευπρόσδεκτοι, πάνε οι ψευτοφιλίες των μεταπολεμικών χρόνων, και οι κούφιες μετανοές, δεν έχουμε δει ούτε ένα ευρώ απ' αυτούς, τα δάνεια δεν είναι αποζημιώσεις, τα μνημόνια λιτότητας είναι ληστικά γιατί όλα τα χρήματα του ελληνικού Δημοσίου πάνε στους δανειστές... με επτόκια δι-

λαδή στους Γερμανούς... δεν θ' αφήσει μια κοινωνική έκρηξη... αν εξακολουθήσει αυτή η παράφρονη εκδικητική πολιτική.

Αν σταματήσουμε την αντιμετώπιση σ' αυτόν τον πόλεμο εντυπώσεων και μάχιστα κραυγάζοντας πιο δυνατά, κανένας δεν θα μας ακούσει. Επειδή αυτό μας δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα, πρέπει να κτυπήσουμε στο κέντρο στη φρολιά τους.

Είδατε μόλις άνοιξε ο πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, λίγο τη στροφή, πώς του πέραν' επάνω σαν άγρια κορκοια κραυγάζοντας... οι οικονομίες μας... μας ληστεύει τις οικονομίες μας. Εκεί βρίσκεται το πεδίο της μάχης κι όχι να τραγώμασε μεταξύ μας...

**Είσαι αισιόδοξος, κύριε Βαλωράκης. Η καλύτερη και η χειρότερη μελλοντική εκδοχή;**

Είμαι απάισια αισιόδοξος. Αμα βλέπεις το άδικο και αγριεύεις είσαι αισιόδοξος, δεν σκύβεις κεφάλι. Θυμηθείτε το παράδειγμα του Μακρυγιάννη... Τα παιδιά του ανέτρεψαν αυτούς που τον παίδεψαν, τον κατεδίωξαν, τον βασάνισαν... Αισθάνομαι όλους τους Έλληνες παιδιά μου, είμαι αρκετά ηλικιωμένος για να έχω γνώριση πολλούς από αυτούς από μικρούς. Δεν πιστεύω να 'χει αλλάξει το μέλλον της ψυχής τους. Αν αντισταθούν θα νικήσουν τους υπεύθυνους για ό, τι κακό επέβαλαν.